Conseil d'Etat
Législation
Coordinatie Bureau

IR. L.4119/2.

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 2e Februari 1954 door de Minister van Openbaar Onderwijs verzocht hem , binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende vaststelling van de aanwervingsvoorwaarden van het personeel der inrichtingen voor technisch onderwijs", heeft de 17e Februari 1954 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Instruction publique, le 2 février 1954, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "fixant les conditions de recrutement du personnel des établissements d'enseignement technique", a donné le 17 février 1954 l'avis suivant :

Aangezien het ontwerp van koninklijk besluit zijn rechtsgrond niet alleen vindt in de artikelen 24 en 25 van de wet tot regeling van het technisch onderwijs, maar ook in artikel 60 daarvan, dient het eerste lid van de inleiding, behalve naar de artikelen 24 en 25 ook naar artikel 60 te verwijzen.

\+

\+ \+

Terwille van de overeenstemming met artikel 25, tweede lid, van de wet van 29 Juli 1953, beveelt de Raad van State voor de artikelen 2, 3 en 4 van het ontwerp de volgende lezing aan, waarin ook enige vormwijzigingen zijn aangebracht.

Artikel 2.-

Niemand kan tot waarnemend of tijdelijk lid van het onderwijzend personeel in een Rijksinrichting worden benoemd, tenzij hij aan de volgende voorwaarden voldoet :

1°) tekst van het ontwerp
2°) " " "
3°) " " "
4° aan de dienstplichtwetten voldaan hebben ;
5° tekst van het ontwerp
6° in voorkomend geval de beroepservaring hebben verworven, zoals deze door Ons wordt bepaald ;
7° bij de opneming in een inrichting voor technisch onderwijs de leeftijd van 50 jaar niet hebben overschreden ;

.../...

8° houder zijn van een diploma waarvan de qualificatie overeenstemt met het ambt dat hij zal moeten uitoefenen.

De onder 7° en 8° gestelde voorwaarden gelden niet voor de candidaten die voor niet langer dan drie maanden moeten waarnemen.

Waarnemende of tijdelijke benoemingen tot lid van het personeel van een erkende inrichting voor technisch onderwijs kunnen alleen worden erkend wanneer daarbij is voldaan aan de voorwaarden die in de bovenstaande alinea's zijn voorgeschreven.

Artikel 3.-

Niemand kan voorlopig tot lid van het onderwijzend personeel in een Rijksinrichting voor technisch onderwijs worden benoemd, tenzij hij aan de in artikel 2 gestelde voorwaarden voldoet en tenzij hij bovendien :

1° met goed gevolg een bekwaamheidsexamen ... (tekst van het ontwerp) ...

2° het bewijs heeft geleverd ...

3° een openstaande permanente betrekking bekleedt ;

4° het voorwerp is geweest van ...

5° door de ... geschikt is bevonden.

De onder 1° en 2° van de vorige alinea gestelde voorwaarden gelden niet :

.../...

1° voor de directeurs en onderdirecteurs ;

2° voor de leden van het onderwijzend personeel ...

3° voor het administratief personeel en het meesters-, vak- en dienstpersoneel van de erkende inrichtingen.

Voorlopige benoemingen tot lid van het personeel van een erkende inrichting voor technisch onderwijs kunnen alleen worden erkend wanneer daarbij is voldaan aan de voorwaarden die in de bovenstaande alinea's zijn voorgeschreven.

Artikel 4.-

Niemand kan vast tot lid van het onderwijzend personeel in een Rijksinrichting voor technisch onderwijs worden benoemd, tenzij hij aan de in de artikelen 2 en 3 gestelde voorwaarden voldoet en tenzij hij bovendien :

1° gedurende drie jaar een gelijkwaardig ambt in het onderwijs heeft uitgeoefend, waarvan ten minste één jaar na zijn voorlopige benoeming in dat ambt ;

2° het voorwerp is geweest van een nieuw advies van de directeur, van de bestuurscommissie der inrichting en van de Rijksinspectie.

Vaste benoemingen tot lid van het personeel der erkende inrichtingen voor technisch onderwijs kunnen alleen worden erkend wanneer daarbij is voldaan aan de voorwaarden die in de vorige alinea zijn voorgeschreven.

+

+ +

.../..

Volgens de inlichtingen die de aangewezen ambtenaar heeft verstrekt, is de bedoeling van de Regering de gevolgen van een benoeming of erkenning als waarnemende of tijdelijke in beginsel niet langer dan twee jaar in stand te houden wanneer de betreffende persoon in een openstaande permanente betrekking is aangesteld.

De Raad van State stelt derhalve voor, artikel 5, eerste lid, van het ontwerp te lezen als volgt :

"Artikel 5.-

Niemand kan gedurende meer dan twee achtereenvolgende jaren als waarnemende of tijdelijke in een openstaande permanente betrekking blijven, behalve wanneer hij er om verzoekt en wanneer hij deze betrekking als een bijkomend ambt uitoefent. In zodanig geval, moet over de aanvraag om instandhouding van de gevolgen der benoeming of der erkenning worden beslist vóór de twee jaar verstreken zijn.".

Ingevolge deze tekst is het tweede lid van artikel 5 van het ontwerp overbodig.

Bij het derde lid van artikel 5 moge het volgende worden opgemerkt.

Aangezien de omstandigheid, dat een lid van het personeel na een voorlopige benoeming of erkenning drie jaar of eventueel twee jaar dienst heeft

volbracht, hem geen enkel recht verleent op een vaste benoeming of erkenning, is het de Raad van State niet duidelijk, welke de juiste strekking is van de bepaling dat "de belanghebbende zijn rechten op een vaste benoeming of erkenning kan laten gelden". De laatste volzin van het derde lid van artikel 5 kan bijgevolg vervallen.

Bedoelt de Regering met deze bepaling aan deze leden het recht toe te kennen om na afloop van de periode waarin zij hun ambt voorlopig hebben uitgeoefend, vast te worden benoemd of erkend, dan zou de tekst zulks uitdrukkelijk moeten zeggen.

Voor de eerste twee volzinnen van het derde lid stelt de Raad van State de volgende lezing voor :

"Niemand kan gedurende meer dan drie jaar in dienst blijven op grond van een voorlopige benoeming of erkenning. Deze duur wordt tot twee jaar verminderd voor de leden van het personeel die meer dan één jaar dienst als waarnemende tellen."

\+

\+ \+

.../...

Artikel 7 van het ontwerp vermeldt een reeks graden, diploma's en getuigschriften die op het universitaire peil worden gesteld.

In deze opsomming zijn echter bepaalde wettelijke graden niet opgenomen, met name de candidaturen waarvan de studiën geen vier jaar duren en die volgens de geldende wetgeving niettemin universitaire titels zijn.

Naar het oordeel van de Raad van State is het niet wenselijk aan de woorden een overeengekomen betekenis te geven, welke verandert volgens de verschillende onderwijstakken waar zij worden gebruikt. Het verdient de voorkeur deze benaming te vervangen door : peil van de derde graad.

Artikel 7.-

3. Hoger peil van de eerste graad :

Voor zover de Raad van State bekend is, bestaan er geen "einddiploma's voor het hoger technisch onderwijs van de eerste graad".

4. Hoger secundair peil:

Moet hier niet worden gesproken van : "de eind diploma's uitgereikt door een school of leergang van de hogere secundaire cyclus"?

5. Lager secundair peil:

Moet hier niet worden gesproken van : "eindgetuigschriften ener beroepsschool van de lagere secundaire cyclus"?

+

+ +

.../...

Artikel 8 ware beter als volgt te lezen :

"De beroepspractijk omvat alle diensten , verricht in private en openbare inrichtingen en bedrijven, met inbegrip van onderwijsinrichtingen, wanneer deze diensten bijdragen tot het verruimen van de ervaring, die voor de uitoefening van het door de candidaat te vervullen ambt is vereist.".

\+

\+ \+

Artikel 9 van het ontwerp delegeert aan de Minister van Openbaar Onderwijs de bevoegdheid, om sommige vrijstellingen te verlenen met name inzake nationaliteit.

Wat deze vrijstelling inzake nationaliteit betreft,komt het ontwerp, door de Minister van Openbaar Onderwijs alleen maar de bevoegdheid tot het verlenen daarvan te delegeren,te kort aan de bij artikel 25, eerste lid, van de wet opgelegde verplichting, te bepalen onder welke voorwaarden de vrijstelling wordt verleend.

Het ware derhalve nuttig, aan te geven onder welke voorwaarden de vrijstelling inzake nationaliteit kan worden verleend.

Onder het voorbehoud van deze opmerking , beveelt de Raad van State volgende tekst aan :

.../...

"Artikel 9.-

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister van Openbaar Onderwijs, op verzoek van de inrichting, vrijstelling verlenen van de in artikel 2, 1°, 5°, 6° en 7°, gestelde voorwaarden.

Wat de vrijstelling van de onder 1° gestelde voorwaarde betreft, deze wordt verleend ... Geen vrijstelling voor langer dan één jaar mag worden toegestaan zonder het advies van de Verbeteringsraad voor het technisch onderwijs.

De Minister van Openbaar Onderwijs neemt geen beslissingen die van het advies van de Verbeteringsraad afwijken, dan na het directiecomité van de Hoge Raad van het technisch onderwijs te hebben geraadpleegd.".

Het laatste lid van artikel 9 van het ontwerp is overbodig. Daar de Minister van zijn bevoegdheid moet gebruik maken voor een bepaalde benoeming of erkenning, kan zijn beslissing uiteraard alleen gelden voor de benoeming of erkenning waarop de vrijstelling betrekking heeft.

\+

\+ \+

Artikel 10, tweede lid, zou beter als volgt worden gelezen :

.../...

"De Minister van Openbaar Onderwijs kan, op verzoek van de inrichting, machtiging verlenen om het onderricht in sommige vakken op te dragen aan een candidaat, die houder is van een diploma met een andere qualificatie doch van hetzelfde peil en die voor het onderricht in de betreffende vakken de vereiste waarborgen biedt.".

\+

\+ \+

Daar het bekwaamheidsexamen geen vergelijkend examen is, kan het woord "respectieve" in artikel 11, eerste lid, wegvallen.

Achteraan in het derde lid van artikel 11, schrappe men het woord "ernstige".

\+

\+ \+

Het ware aangewezen in artikel 12 allereerst de regel te vermelden waarvan men zich voorneemt af te wijken, namelijk dat het bewijs van de bekwaamheid om onderricht te geven in de taal van de afdeling waaraan de candidaat verbonden zal worden, moet blijken hetzij uit de taal van zijn diploma, hetzij uit sommige gegevens van dat diploma.

.../...

Eerst daarna zou het artikel moeten voorzien in de inrichting van het aanvullend bekwaamheidsexamen over de taalkennis voor diegenen, wier diploma niet bewijst dat zij bekwaam zijn om in de betreffende taal onderricht te geven.

\+

\+ +

Tenslotte ware het ontwerp aan te vullen met een artikel 16, dat bepaalt welke Minister met de uitvoering is belast:

"Artikel 16.-

Onze Minister van Openbaar Onderwijs is belast met de uitvoering van dit besluit.".

\+

\+ +

De Nederlandse tekst van het ontwerp geeft nog aanleiding tot de volgende opmerkingen :

In het opschrift lese men : "aanwervingsvoorwaarden geldend voor" in de plaats van "aanwervingsvoorwaarden van ".

In artikel 1 lese men "de Rijksinrichtingen en de erkende inrichtingen" in de plaats van "de Rijks- en de erkende inrichtingen".

In de artikelen 11, 12, 13 en 14 vervange men de term "bekwaamheidsproef" door "bekwaamheidsexamen".

.../...

In artikel 11, tweede lid, vervange men "afgevaardigden" door "gemachtigden"; in het derde lid "alhoewel" door "hoewel"; in het vierde lid "jury" door "examencommissie"; in het vijfde lid "functies" door "ambt".

Onder voorbehoud van de in het advies gemaakte opmerking, ware artikel 12 als volgt te lezen :

"Artikel 12.-

De candidaat die het voor het betreffende ambt vereiste diploma heeft behaald in een andere taal dan die waarin hij zal moeten onderwijzen, mag zijn bekwaamheid om zijn onderricht in deze taal te geven bewijzen door een aanvullend bekwaamheidsexamen, dat ...".

Tenslotte leze men de artikelen 13 en 14 als volgt :

"Artikel 13.-

In individuele gevallen kan de Minister van Openbaar Onderwijs de hem bij dit besluit toegekende bevoegdheden overdragen.

Artikel 14.-

Van het bekwaamheidsexamen zijn vrijgesteld de leden van het onderwijzend personeel die sedert 31 Augustus 1953 waarnemend of tijdelijk of erkend zijn en die bij toepassing van de onder de vroegere regeling geldende bepalingen van het bekwaamheidsexamen waren vrijgesteld.".

Le projet d'arrêté royal trouvant son fondement légal non seulement dans les articles 24 et 25 de la loi organique de l'enseignement technique, mais également dans l'article 60 de cette loi, il y aurait lieu de viser à l'alinéa 1er du préambule, outre les articles 24 et 25, l'article 60.

\+

\+ \+

Par raison de concordance avec l'article 25, alinéa 2, de la loi du 29 juillet 1953 et compte tenu de certaines modifications de forme, le Conseil d'Etat propose la rédaction suivante pour les articles 2, 3 et 4 du projet:

Article 2.-

Nul ne peut être nommé, à titre intérimaire ou temporaire, membre du personnel enseignant dans les établissements de l'Etat, s'il ne satisfait pas aux conditions suivantes :

1°)
2°)
3°)
4°) texte du projet
5°)
6°)
7°)
8° être porteur d'un diplôme dont la qualification correspond à la fonction qu'il est appelé à exercer.

.../...

Les conditions prévues aux 7° et 8° ne sont pas requises des candidats appelés à assurer un intérim ne dépassant pas trois mois.

Ne peuvent être agréés soit à titre intérimaire, soit à titre temporaire, que les nominations des membres du personnel des établissements d'enseignement technique agréés, satisfaisant aux conditions prescrites aux alinéas précédents.

Article 3.-

Nul ne peut être nommé à titre provisoire membre du personnel enseignant dans les établissements d'enseignement technique de l'Etat s'il ne remplit les conditions prévues à l'article 2 et si, en outre :

1° il n'a subi ... (texte du projet) ...
2° il n'a fourni ...
3° il n'occupe un emploi permanent vacant;
4° il n'a fait l'objet ...
5° il n'a été reconnu ...

Les conditions prévues aux 1° et 2° de l'alinéa précédent ne sont pas requises :

1° des directeurs et sous-directeurs;
2° des membres du personnel enseignant ...
3° du personnel administratif, du personnel de maîtrise, des gens de métier et de service des établissements agréés.

.../...

Ne peuvent être agréées à titre provisoire que les nominations des membres du personnel des établissements d'enseignement technique agréés répondant aux conditions prescrites aux alinéas précédents.

Article 4.-

Nul ne peut être nommé à titre définitif membre du personnel enseignant dans les établissements d'enseignement technique de l'Etat s'il ne satisfait aux conditions prévues par les articles 2 et 3 et si, en outre :

1° il n'a exercé une fonction équivalente dans l'enseignement pendant trois ans, dont un an au moins après avoir été nommé à titre provisoire à la fonction considérée;

2° il n'a fait l'objet d'un nouvel avis du directeur, de la commission administrative de l'établissement ainsi que de l'inspection de l'Etat.

Ne peuvent être agréées à titre définitif que les nominations des membres du personnel des établissements d'enseignement technique agréés satisfaisant aux conditions prescrites à l'alinéa précédent.

\+

\+ \+

Des renseignements fournis par le fonctionnaire désigné, il appert que les intentions du Gouvernement sont de limiter, en principe, à deux ans,

.../...

les effets d'une nomination ou d'une agréation intérimaire ou temporaire lorsque la personne qui en fait l'objet occupe un emploi permanent vacant.

Le Conseil d'Etat propose en conséquence la rédaction suivante pour l'article 5, alinéa 1er, du projet :

"Article 5.-

Nul ne peut demeurer, à titre intérimaire ou temporaire, pendant plus de deux années consécutives dans un emploi permanent vacant, sauf à sa demande et lorsque l'emploi constitue pour celui qui l'occupe une fonction accessoire. Dans ce cas, la décision relative à la demande de maintien des effets de la nomination ou de l'agréation doit être prise avant l'expiration des deux ans. ".

Ce texte rend inutile l'alinéa 2 de l'article 5 du projet.

En ce qui concerne l'alinéa 3 de l'article 5, l'accomplissement par un membre du personnel de trois ans ou éventuellement deux ans de service, après avoir bénéficié d'une nomination ou d'une agréation à titre provisoire, ne lui conférant aucun droit à une nomination ou à une agréation à titre définitif, le Conseil d'Etat n'aperçoit pas la portée de la partie de cet alinéa, aux termes de laquelle "l'intéressé peut faire valoir ses droits à une nomination et à une agréation définitive". La dernière phrase du troisième alinéa de l'article 5 peut donc être omise.

.../...

Si le Gouvernement entendait par cette disposition accorder à ces membres le droit d'être nommés ou agréés définitivement à l'issue de la période pendant laquelle ils ont exercé leurs fonctions à titre provisoire, le texte devrait le dire de façon expresse.

En ce qui concerne les deux premières phrases de l'alinéa 3, le Conseil d'Etat propose la rédaction suivante :

"Nul ne peut demeurer en fonction en vertu d'une nomination ou d'une agréation provisoire pendant plus de trois ans. Cette durée est ramenée à deux ans pour les membres du personnel qui ont plus d'un an de service comme intérimaire.".

\+

\+ \+

L'article 7 du projet énumère une série de grades, diplômes et certificats qui sont classés au niveau universitaire.

De cette énumération, sont toutefois exclus certains grades légaux , telles les candidatures, pour lesquels la durée des études est inférieure à quatre ans et qui sont cependant des titres universitaires au regard de la législation en vigueur.

Le Conseil d'Etat émet l'avis qu'il n'est pas souhaitable de donner aux mots un sens

.../...

conventionnel qui varie suivant les diverses branches de l'enseignement qui en font usage. Il serait préférable de remplacer cette dénomination par celle du niveau du troisième degré.

Article 7.-

3. Niveau supérieur du premier degré :

Le Conseil d'Etat n'a pas connaissance de l'existence de "diplômes de fin d'études de l'enseignement technique supérieur du premier degré ".

4. Niveau secondaire supérieur :

Ne faut-il pas dire : "les diplômes de fin d'études délivrés par une école ou un cours du cycle secondaire supérieur " ?

5. Niveau secondaire inférieur :

Ne faut-il pas dire "certificat de fin d'études d'école professionnelle du cycle secondaire inférieur " ?

+

\+ +

A l'article 8, le mot "effectués" gagnerait à être remplacé par "qui sont prestés".

+

\+ +

.../...

L'article 9 du projet délègue au Ministre de l'Instruction publique le droit d'accorder certaines dispenses, notamment en matière de nationalité .

En ce qui concerne la dispense de nationalité, en se bornant à déléguer au Ministre de l'Instruction publique le pouvoir de l'accorder, le projet ne s'acquitte pas de l'obligation imposée par l'article 25, alinéa 1er, de la loi, de fixer les conditions de l'octroi de la dispense.

Il importerait donc de préciser dans quelles conditions la dispense de nationalité peut être accordée.

Sous réserve de cette observation, le Conseil d'Etat propose le texte suivant :

"Article 9.-

Exceptionnellement le Ministre de l'Instruction publique peut, à la demande de l'établissement, dispenser des conditions prévues aux 1°, 5°, 6° et 7° de l'article 2.

En ce qui concerne la dispense de la condition prévue au 1°, elle est accordée ... Aucune dispense ne peut être consentie pour une durée supérieure à un an sans l'avis de la section compétente du Conseil de perfectionnement de l'enseignement technique.

Le Ministre de l'Instruction publique ne prend de décisions qui s'écartent de l'avis du

.../...

Conseil de perfectionnement qu'après avoir consulté le comité directeur du Conseil supérieur de l'enseignement technique.".

Le dernier alinéa de l'article 9 du projet est inutile. En effet, le Ministre devant exercer ses pouvoirs à l'occasion d'une nomination ou d'une agréation déterminée ne peut nécessairement statuer que pour la nomination ou l'agréation que la dispense concerne.

+

\+ +

L'alinéa 2 de l'article 10 gagnerait à être rédigé comme suit :

"Le Ministre de l'Instruction publique peut, à la demande de l'établissement, donner l'autorisation de confier l'enseignement de certaines matières à un candidat porteur d'un diplôme d'une autre qualification, mais du même niveau, présentant les garanties nécessaires pour l'enseignement des matières considérées.".

+

\+ +

L'épreuve d'aptitude n'étant pas un concours, le mot "respective" peut être omis à l'alinéa 1er de l'article 11.

.../...

Le mot "sérieuses" peut être omis in fine de l'alinéa 3 de l'article 11.

\+

\+ +

Il importerait, à l'article 12, de commencer par énoncer la règle à laquelle on entend déroger, c'est-à-dire que la preuve de l'aptitude à enseigner dans la langue de la section à laquelle le candidat sera attaché résulte soit de la langue dans laquelle le diplôme a été délivré, soit de certaines mentions du diplôme.

Ce n'est qu'ensuite que l'article devrait prévoir l'organisation de l'épreuve complémentaire d'aptitude en matière linguistique pour ceux qui ne rapportent pas, par leur diplôme, la preuve de l'aptitude à enseigner dans la langue envisagée.

\+

\+ +

Enfin, il y a lieu de compléter le projet par un article 16 déterminant le Ministre compétent pour l'exécution :

"Article 16.-

Notre Ministre de l'Instruction publique est chargé de l'exécution du présent arrêté.".

\+

\+ +

Le texte néerlandais du projet requiert en outre certaines modifications, qui se trouvent indiquées dans la version néerlandaise de l'avis.

De kamer was samengesteld uit — La chambre était composée de

de Heren : Messieurs :	F.LEPAGE,	raadsheer van State, conseiller d'Etat,	voorzitter président
	J.COYETTE, K.MEES,	raadsheren van State, conseillers d'Etat,	
	J.CYPRES,	adjunct-griffier, greffier adjoint,	griffier greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. MEES.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M.MEES.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J.CYPRES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) F.LEPAGE.

uitgifte afgeleverd aan de H.Minister van Openbaar Onderwijs.
expédition délivrée à M. le Ministre de l'Instruction publique.

De 1954. Le 1954.

De Griffier van de Raad van State, Le Greffier du Conseil d'Etat,

R.DECKMYN.